

Rapport

Draagvlakonderzoek naar windenergie in Friesland en Noord-Holland

In opdracht van Windpark Afsluitdijk

Beste lezer,

Voor u ligt het rapport van het onderzoek naar het draagvlak voor windmolens op verbredingen van de Afsluitdijk. In dit rapport presenteren wij het sentiment van inwoners van de provincie Friesland en Noord-Holland over het plaatsen van windmolens op deze locatie.

Daarnaast hebben we het draagvlak voor deze locatie in context geplaatst door het sentiment te vergelijken met andere locaties, zoals in het IJsselmeer of op het land in de betreffende provincie. Aanvullend daarop gaven Friezen en Noord-Hollanders hun belangrijkste overwegingen om voor of tegen het plaatsen van windmolens op bepaalde locaties te zijn.

Wij hebben met veel plezier gewerkt aan het rapport! Mochten er nog vragen of opmerkingen zijn, dan horen wij dat uiteraard graag.

Jeroen Kester
Research Executive
e jeroen.kester@ipsos.com
t +31 (0)20 6070873

Gaby Vullings
Associate Research Director
e gaby.vullings@ipsos.com
t +31 (0)20 6070785

▪ Samenvatting	3
▪ Onderzoeksopzet	5
▪ Belangrijkste resultaten	7
➤ 1. Algemeen draagvlak windmolens	8
➤ 2. Draagvlak windmolens op de Afsluitdijk	13
➤ 3. Resultaten per provincie	21
Bijlages	27

© Ipsos BV. Alle rechten voorbehouden.

De concepten en ideeën die u in dit document worden aangeboden zijn intellectueel eigendom van Ipsos. Deze zijn strikt vertrouwelijk van aard en worden u aangeboden met dien verstande dat zij door u strikt vertrouwelijk behandeld dienen te worden en dat van de hiervoor genoemde concepten en ideeën geen gebruik zal worden gemaakt. Bij het aanleveren van dit document aanvaardt of veronderstelt Ipsos geen verantwoordelijkheid voor enig ander doeleinde of tegenover enig andere persoon aan wie dit rapport wordt getoond of die het eventueel in handen krijgt, behalve in het geval waar dit uitdrukkelijk is overeengekomen door middel van onze voorafgaande schriftelijke toestemming.

Samenvatting

Friezen en Noord-Hollanders vinden het een goede zaak dat er windenergie wordt opgewekt in Nederland. De belangrijkste redenen voor het grote draagvlak zijn de onafhankelijkheid van andere landen als het gaat om aanvoer van energie, de voordelen voor het klimaat en de onuitputtelijkheid van wind.

Wanneer we Friezen en Noord-Hollanders vragen te kiezen tussen het plaatsen van windmolens op het land in hun provincie, in het IJsselmeer in hun provincie of op of langs de Afsluitdijk, dan zegt driekwart de laatste optie te prefereren. Daar staat, volgens hen, veel wind, is er geen ontsiering van het landschap en is de logistiek van en naar deze locatie goed. Friezen en Noord-Hollanders zien tot slot graag een actieve rol van de provincie als het gaat om het plaatsen van windmolens op of langs de Afsluitdijk.

Wanneer we deze resultaten vergelijken met het landelijke sentiment ten opzichte van windenergie en het plaatsen van windmolens, zien we overeenkomstige resultaten. In de Eneco Energie Monitor van dit jaar gaf een ruime meerderheid van de Nederlanders aan positief te staan tegenover windenergie en zei driekwart de Afsluitdijk een prima locatie te vinden voor het plaatsen van windmolens.

Onderzoeksopzet

Aanleiding en doelstelling

Windpark Afsluitdijk is een samenwerkingsverband tussen de bedrijven Eneco en E-Connection. Eneco loopt voorop als het gaat om innovatie op het gebied van nieuwe en duurzame energiewinning. Met initiatieven als 'HollandseWind Certificaten' laat zij de Nederlander graag kennis maken met de voordelen van windenergie. E-Connection is een specialist op het gebied van projectontwikkeling, bouw en beheer van windparken op/in of nabij waterkeringen.

Nederland is een klein land in oppervlakte. Het vinden van geschikte locaties voor windmolens is daarom een uitdaging. Bij het bepalen van die locaties is publiek draagvlak van cruciaal belang.

Windpark Afsluitdijk wil graag inzichtelijk krijgen hoe het 'publiek' aankijkt tegen de plaatsing van een windmolenpark op de Afsluitdijk. Windpark Afsluitdijk heeft Ipsos daarom gevraagd een meting te doen onder inwoners van Friesland en Noord-Holland over dit scenario.

Methode

- Doelgroep: Friezen en Noord-Hollanders van 18 jaar en ouder
- Aanpak: 509 online interviews
- De steekproef is getrokken uit het Online Interview Panel van Ipsos
- De datacollectie vond plaats van 28 tot en met 31 oktober 2014

Vragenlijst

De volgende onderwerpen zijn aan de orde gekomen:

- Het algemene draagvlak voor windmolens (zonder en met het noemen van voor- en nadelen);
- De reden(en) waarom men voor of tegen windmolens is;
- Het draagvlak voor het plaatsen van windmolens op specifieke locaties in en rond de provincies;
- Algemene stellingen over windenergie en de rol van het provinciebestuur in deze.

Belangrijkste resultaten

1. Algemeen draagvlak windmolens

1. Onafhankelijkheid van buitenland, gevolgen voor klimaat en onuitputtelijkheid van de bron maakt Friezen en Noord-Hollanders groot voorstanders van het opwekken van windenergie

Er is een groot algemeen draagvlak voor het opwekken van windenergie onder Friezen en Noord-Hollanders. 3 op de 4 Friezen en Noord-Hollanders geven aan het een goede zaak te vinden dat er in Nederland windenergie wordt opgewekt. Slechts 8 procent van de Friezen en Noord-Hollanders vindt het geen goede zaak. Het noemen van eventuele voor- en nadelen ervan heeft geen effect op dit sentiment.

De onafhankelijkheid van andere landen wat betreft de aanvoer van energie, de voordelige gevolgen voor het klimaat en de onuitputtelijkheid van windenergie zijn de belangrijkste redenen dat Friezen en Noord-Hollanders hiervoor zijn.

7 op de 10 Friezen en Noord-Hollanders zouden vervolgens graag zien dat de provincie zich actiever inzet om duurzame energie mogelijk te maken. Daarnaast zouden Friezen en Noord-Hollanders die dichterbij de Afsluitdijk wonen vaker willen dat de provincie zich actief inzet om windmolens binnen de provinciegrenzen te plaatsen dan mensen die verder weg wonen van de Afsluitdijk.

Friezen en Noord-Hollanders zijn voorstanders van het opwekken van windenergie

Stelling: het is een goede zaak dat er in Nederland windenergie wordt opgewekt.

Spontaan

Zeer mee eens: 31%
Mee eens: 48%

Eens noch oneens: 12%
Weet niet: 1%

Mee oneens: 4%
Zeer mee oneens: 4%

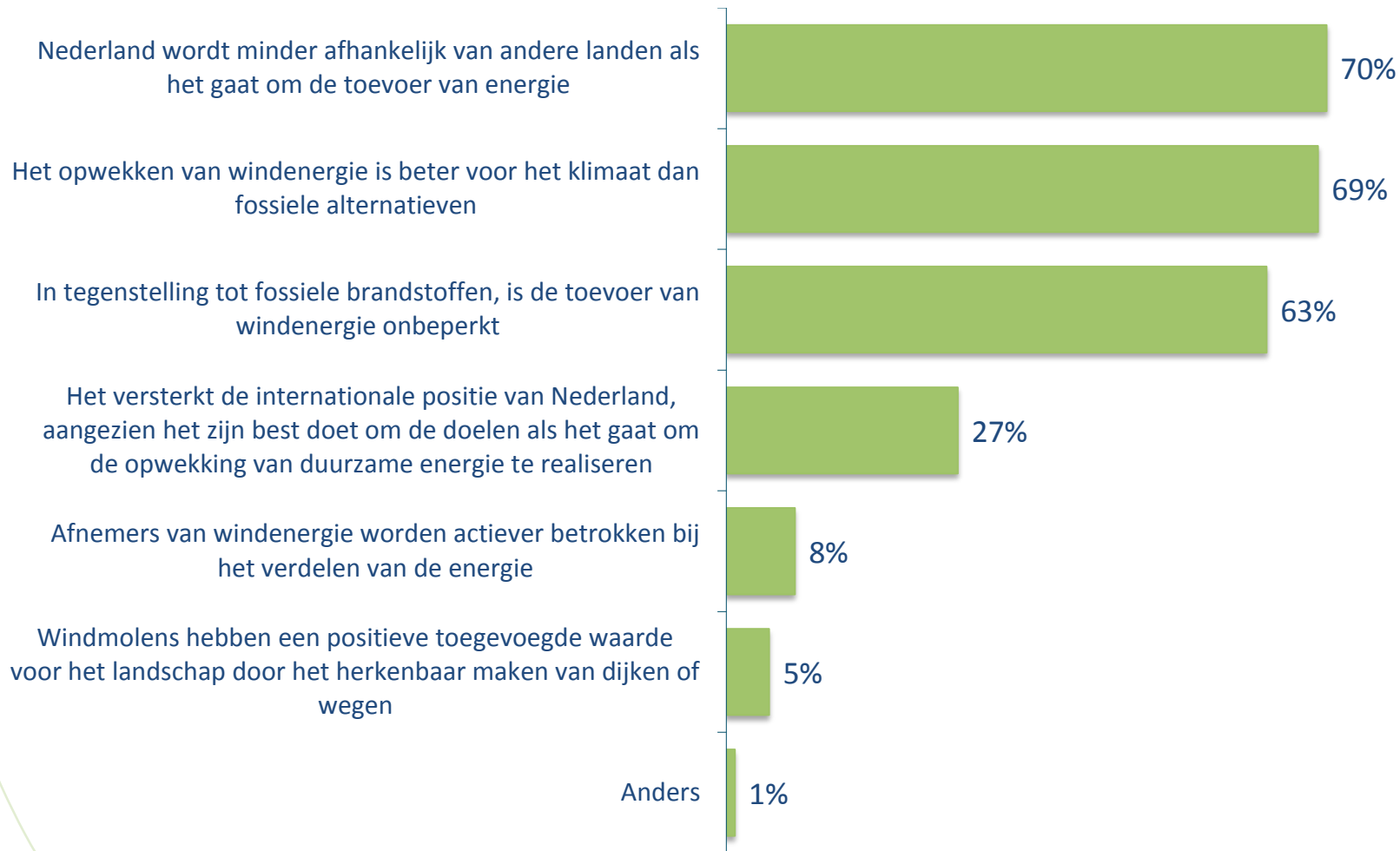
Windmolens
leveren niet
genoeg op

Na de spontane stelling kregen respondenten veelgenoemde voor- en nadelen van windmolens voorgelegd en werd de stelling herhaald. Het noemen van veelgenoemde voor- en nadelen van het opwekken van windenergie heeft geen effect op het draagvlak. Veelgenoemde voordelen van het opwekken van windenergie: de positieve gevolgen voor het klimaat en het minder afhankelijk zijn van andere landen als het gaat om energie. Veelgenoemde nadelen: de gevolgen voor het landschap en geluidsoverlast.

Basis: Friezen (n=256) en Noord-Hollanders (n=253)

Onafhankelijkheid van andere landen, voordelen voor het klimaat en de onuitputtelijkheid van wind zijn belangrijke motivaties van voorstanders

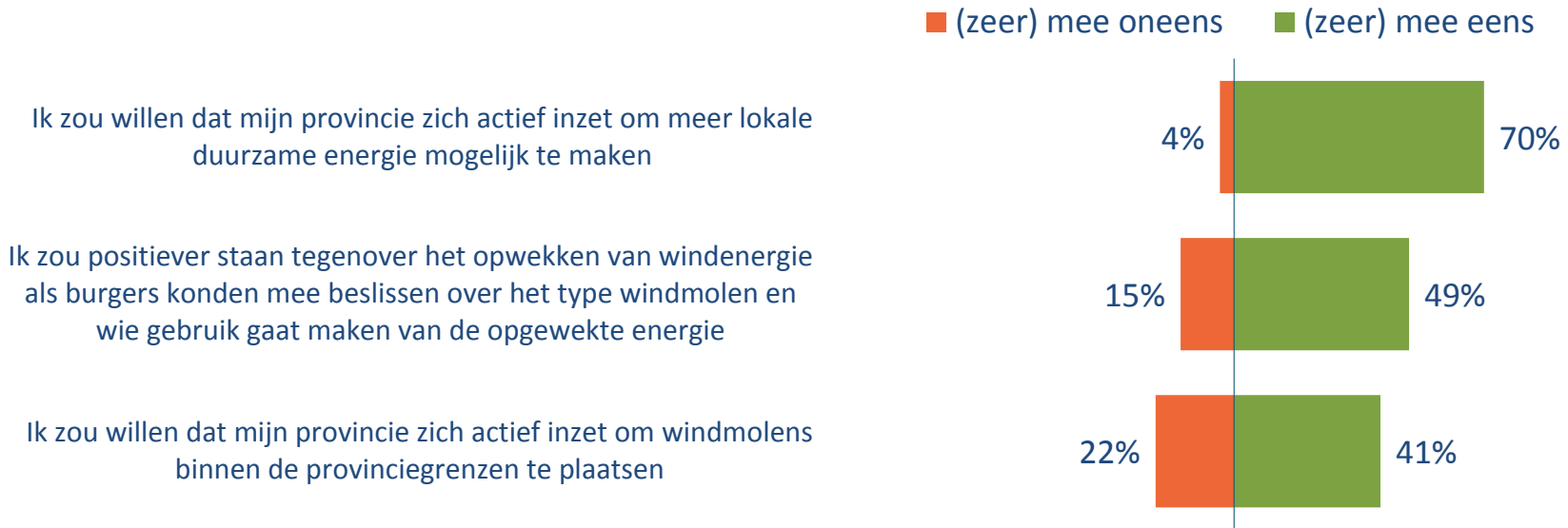
Waarom vindt u het een goede zaak dat er windenergie wordt opgewekt?

Basis: Friezen en Noord-Hollanders (zeer) mee eens met de stelling: het is een goede zaak dat er in Nederland windenergie wordt opgewekt (n=391)

Ruime meerderheid Friezen en Noord-Hollanders wil dat de provincie zich actiever inzet voor lokale, duurzame energie

In hoeverre bent u het eens met de volgende algemene stellingen over windenergie?

Basis: Friezen (n=256) en Noord-Hollanders (n=253)

- Friezen en Noord-Hollanders die dicht bij de Afsluitdijk wonen zouden vaker willen dat de provincie zich actief inzet om lokale, duurzame energie mogelijk te maken en om windmolens binnen de provinciegrenzen te plaatsen dan mensen die verder weg wonen van de Afsluitdijk.
- 50+'ers willen minder vaak dat de provincie zich inzet om windmolens binnen de provinciegrenzen te plaatsen dan jongere Friezen en Noord-Hollanders.

2. Draagvlak windmolens op de Afsluitdijk

2. Friezen en Noord-Hollanders zijn meer voor het plaatsen van windmolens op of langs de Afsluitdijk dan op land of in het IJsselmeer

Friezen en Noord-Hollanders prefereren het plaatsen van windmolens op of langs de Afsluitdijk ruim boven andere locaties in hun provincie.

Inwoners van deze provincies veronderstellen dat op deze locatie veel wind staat, het plaatsen van windmolens op deze locatie weinig ontsiering van het landschap tot gevolg heeft en de logistiek beter is dan wanneer ze in het IJsselmeer geplaatst worden.

Als men voorwaarden plaatst bij het aanleggen van een windmolenpark op of langs de Afsluitdijk, stelt men vooral dat de aanleg geen nadelige gevolgen mag hebben voor de natuur. Dit is ook de belangrijkste voorwaarde bij het plaatsen van windmolens op de andere locaties.

Tot slot zou twee derde van de Friezen en Noord-Hollanders graag zien dat de provincie zich actief inzet om windmolens op of langs de Afsluitdijk te plaatsen.

3 op de 4 Friezen en Noord-Hollanders kiezen voor windmolens op of langs de Afsluitdijk

De Nederlandse overheid zoekt samen met uw Provincie naar de meest geschikte plek om windmolens te plaatsen. Ongeacht of u voor of tegen het opwekken van windenergie bent, welke van onderstaande locaties vindt u het meest geschikt?

Op het land in uw provincie

4%

- Goedkoper dan andere opties/meer rendement
- Makkelijker te onderhouden

In het IJsselmeer in uw provincie

9%

- Niet in het zicht van mensen
- Genoeg ruimte
- Veel wind

Op of langs de Afsluitdijk

75%

- Niet in het zicht van mensen/minste last
- Veel wind
- Geen ontsiering van het landschap
- Logistiek beter dan in IJsselmeer

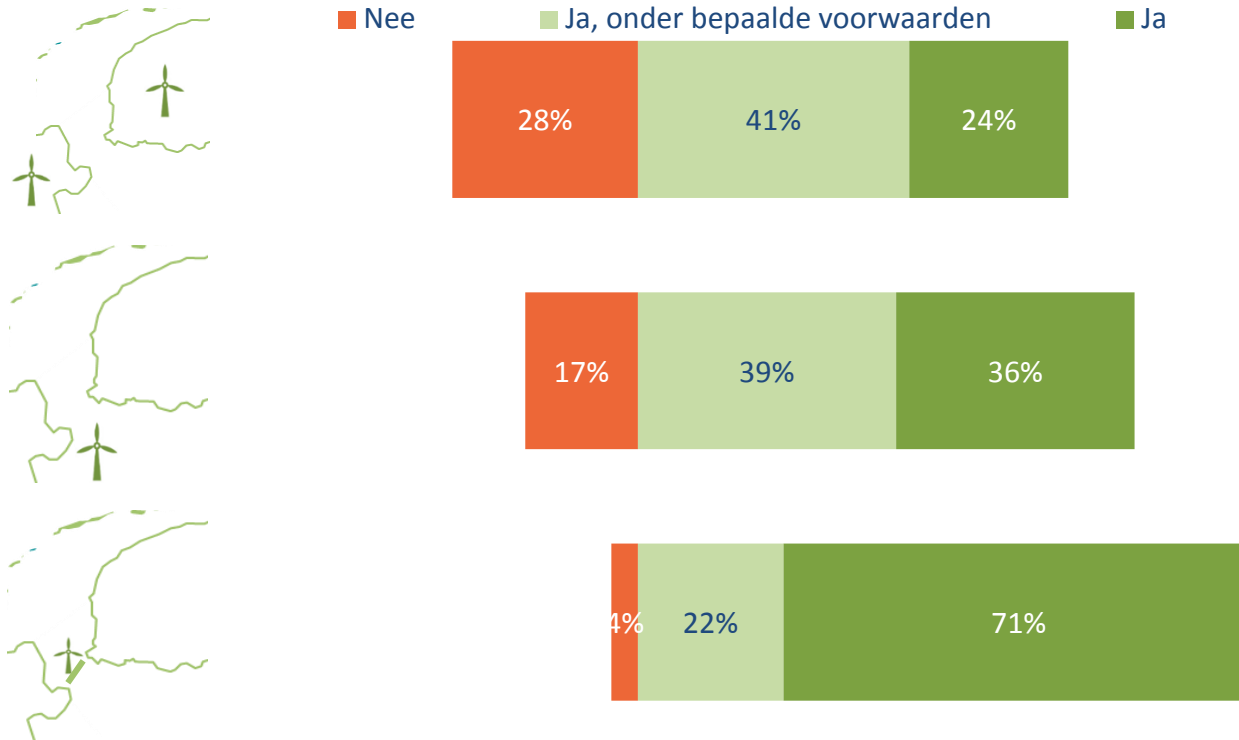
Basis: Friezen (n=256) en Noord-Hollanders (n=253)

** 11% weet het niet of heeft geen mening*

- Friezen en Noord-Hollanders die in de buurt van de Afsluitdijk wonen, prefereren op of langs de Afsluitdijk vaker dan zij die verder in de provincie wonen.

Draagvlak voor het plaatsen van windmolens op de Afsluitdijk kan worden uitgebreid als aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan

Kan het onder bepaalde voorwaarden voor u acceptabel zijn als een windmolen in het IJsselmeer in uw provincie, op het land in uw provincie of langs de Afsluitdijk wordt geplaatst?

Basis: Friezen (n=256) en Noord-Hollanders (n=253)

- Noord-Hollanders zijn vaker onvoorwaardelijk voor het plaatsen van windmolens in het IJsselmeer in hun provincie dan Friezen.
- Friezen en Noord-Hollanders die dichterbij de Afsluitdijk wonen zijn vaker tegen windmolens op het land in de provincie dan mensen die verder weg van de Afsluitdijk wonen.

Windmolens op het land mogen vooral geen schade aan de natuur berokkenen

U heeft aangegeven dat het voor u onder bepaalde voorwaarden acceptabel is als een windmolen, die onderdeel is van een windpark van enkele of meer molens, op het land in uw provincie wordt geplaatst. Kunt u aangeven onder welke voorwaarden het voor u dan acceptabel is?

Basis: voor windmolens op het land in provincie onder bepaalde voorwaarden (n=215)

50+'ers en Friezen vinden het vaker acceptabel dat er windmolens op het land in hun provincie komen als de bewoners in de eigen omgeving eigenaar worden van het windmolenpark dan **jongere groepen en Noord-Hollanders**.

Vrijwel dezelfde voorwaarden gelden voor het plaatsen van windmolens in het IJsselmeer: vooral geen aantasting van de natuur

U heeft aangegeven dat het voor u onder bepaalde voorwaarden acceptabel is als een windmolen, die onderdeel is van een windpark van enkele of meer molens, in het IJsselmeer in uw provincie wordt geplaatst. Kunt u aangeven onder welke voorwaarden het voor u dan acceptabel is?

36-49 jarigen vinden het vaker acceptabel dat er windmolens in het IJsselmeer komen als zij korting krijgen op hun stroomrekening dan **50+ers**.

En ook op of langs de Afsluitdijk moeten de windmolens vooral geen gevolgen hebben voor de natuur

U heeft aangegeven dat het voor u onder bepaalde voorwaarden acceptabel is als een windmolen, die onderdeel is van een windpark van enkele of meer molens, op of langs de Afsluitdijk wordt geplaatst. Kunt u aangeven onder welke voorwaarden het voor u dan acceptabel is?

Basis: voor windmolens op of langs de Afsluitdijk onder bepaalde voorwaarden (n=106)

Twee derde van de Friezen en Noord-Hollanders wil dat de provincie zich actief gaat inzetten om windmolens op of langs de Afsluitdijk te plaatsen

In hoeverre bent u het eens met de volgende algemene stellingen over de rol van uw provincie?

- Friezen zijn vaker tegen een actievere inzet van de provincie om windmolens in het IJsselmeer of op het land in hun provincie te plaatsen dan Noord-Hollanders.

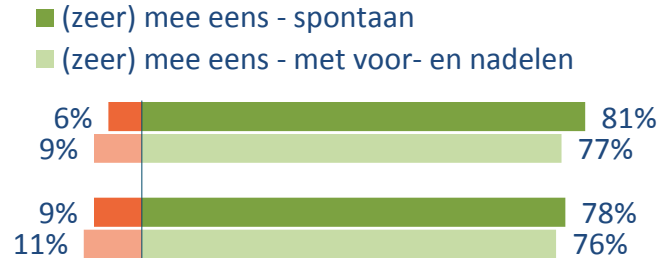

3. Resultaten per provincie

Friezen en Noord-Hollanders staan beide, om vergelijkbare redenen, achter het opwekken van windenergie in Nederland...

Stelling: het is een goede zaak dat er in Nederland windenergie wordt opgewekt.

- (zeer) mee oneens - spontaan
- (zeer) mee oneens - met voor- en nadelen

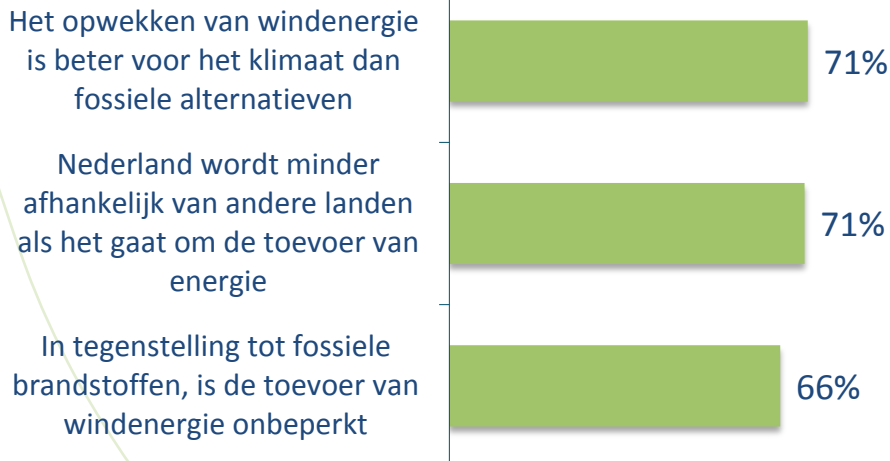

Basis: Friezen (n=256) en Noord-Hollanders (n=253)

Waarom vindt u het een goede zaak dat er windenergie wordt opgewekt?

Noord-Hollanders

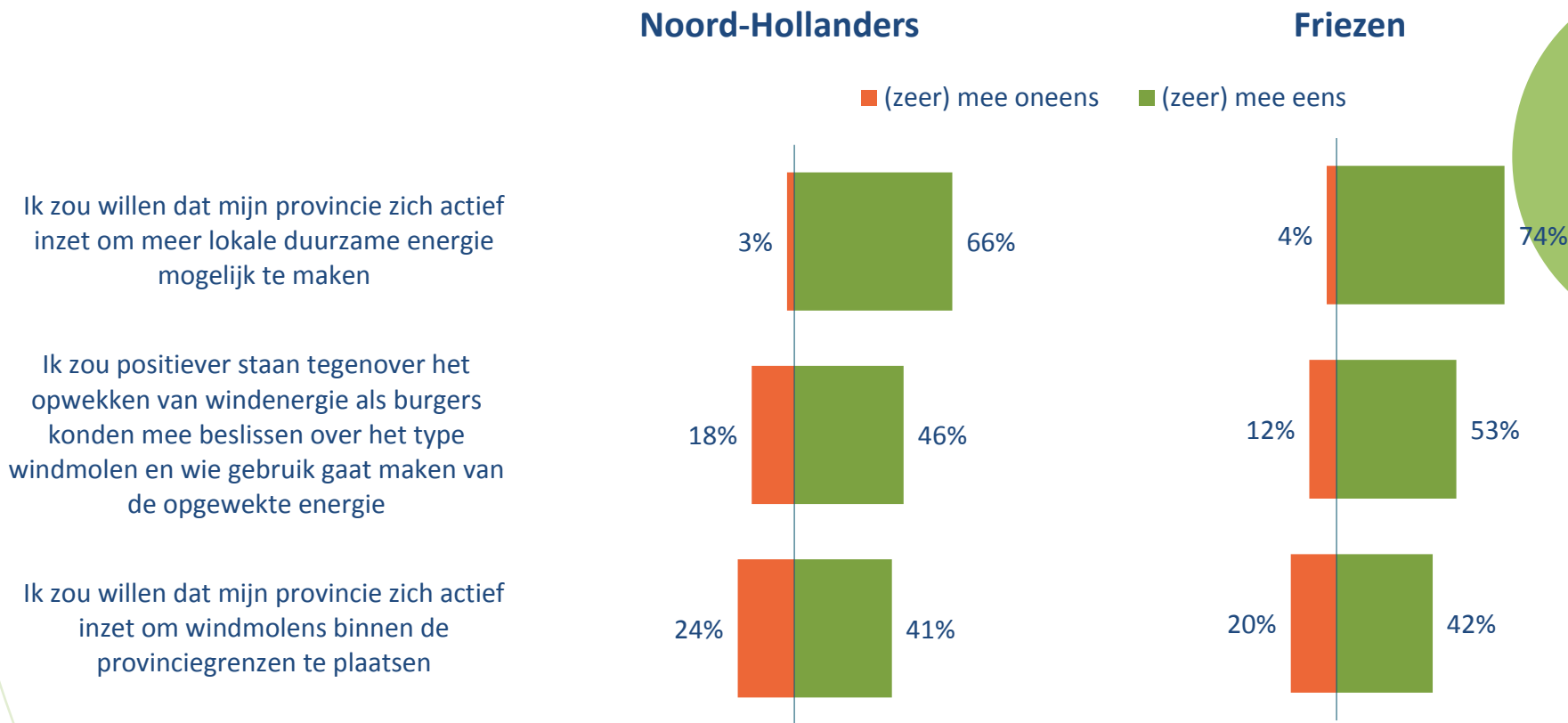
Friezen

Basis: Friezen (n=192) en Noord-Hollanders (n=199) die het een goede zaak vinden dat er windenergie in Nederland wordt opgewekt

... en een meerderheid in beide provincies verlangt een actievere inzet van haar provincie bij het mogelijk maken van lokale duurzame energie

In hoeverre bent u het eens met de volgende algemene stellingen over windenergie?

Basis: Friezen (n=256) en Noord-Hollanders (n=253)

Ook hebben inwoners van beide provincies een voorkeur om windmolens op of langs de Afsluitdijk te plaatsen

Ongeacht of u voor of tegen het opwekken van windenergie bent, welke van onderstaande locaties vindt u het meest geschikt?

Noord-Hollanders

Friezen

4%

4%

11%

7%

72%

78%

Basis: Friezen (n=256) en Noord-Hollanders (n=253)

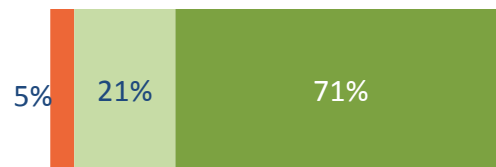
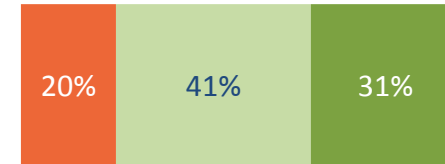
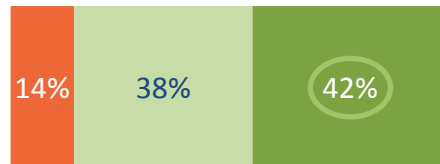
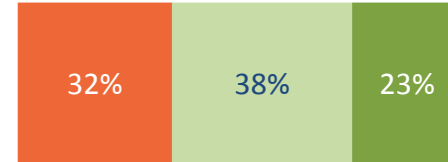
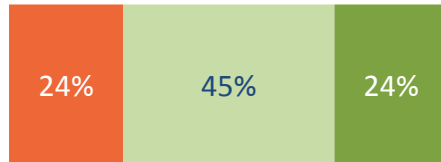
Het draagvlak voor het plaatsen van windmolens op of langs de Afsluitdijk kan onder bepaalde voorwaarden uitgebreid worden

Kan het onder bepaalde voorwaarden voor u acceptabel zijn als een windmolen in het IJsselmeer in uw provincie, op het land in uw provincie of langs de Afsluitdijk wordt geplaatst?

Noord-Hollanders

Friezen

■ Nee ■ Ja, onder bepaalde voorwaarden ■ Ja

Basis: Friezen (n=256) en Noord-Hollanders (n=253)

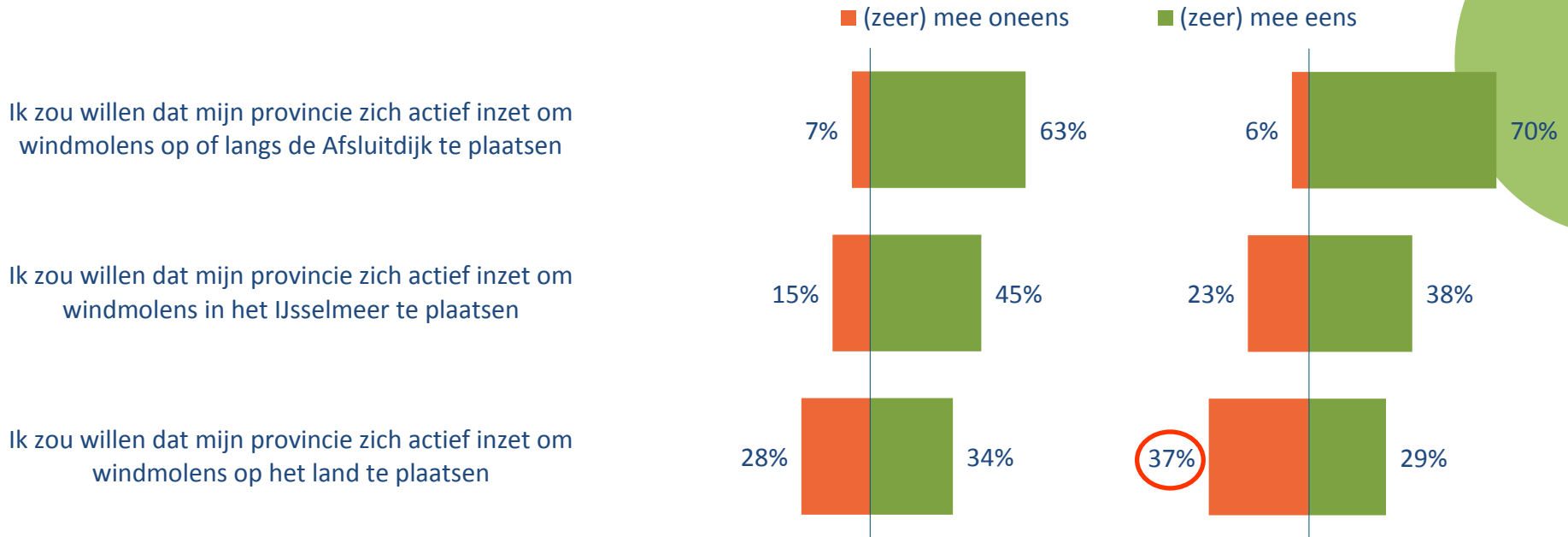
○ Significant vaker 'ja' dan inwoners van de andere provincie

Friezen zijn vaker tegen een actievere inzet van de provincie om windmolens op het land te plaatsen

In hoeverre bent u het eens met de volgende algemene stellingen over de rol van uw provincie?

Noord-Hollanders

Friezen

Basis: Friezen (n=256) en Noord-Hollanders (n=253)

 Significant vaker oneens dan inwoners van de andere provincie

Bijlages

- Vergelijking Eneco Energie Monitor – oktober 2014
- Type gebruikers Afsluitdijk
- Responsverantwoording

- In oktober dit jaar heeft Ipsos, in het kader van de Eneco Energie Monitor, Nederlanders enkele stellingen voorgelegd over windenergie. De resultaten uit dat onderzoek blijken redelijk overeen te komen met de resultaten uit het onderzoek onder Friezen en Noord-Hollanders.
- Een meerderheid van de Nederlanders gaf in de Energie Monitor aan positief te zijn over het opwekken van energie met windmolens.
- Tevens zagen we dat de Afsluitdijk ook onder Nederlanders op veel steun kan rekenen. 75 procent van de Nederlanders gaf aan dit een prima locatie te vinden.

Stellingen voorgelegd in de Eneco Energie Monitor van oktober 2014:

■ (zeer) mee oneens ■ (zeer) mee eens

Basis: alle Nederlanders meting 2, oktober 2014 (n=1.001)

Twée derde van de Friezen en Noord-Hollanders gebruikt de Afsluitdijk wel eens en doet dat vooral voor de doorreis

Maakt u wel eens gebruik van de Afsluitdijk? Zo ja, in welke vorm maakt u gebruik van de Afsluitdijk?

Vooraf gebruikt voor doorreis:

- Familiebezoek in Noord-Holland of Friesland
- Noord-Holland of Friesland als vakantiebestemming
- Friezen gaan over de Afsluitdijk voor een dagje Amsterdam

Basis: Friezen (n=256) en Noord-Hollanders (n=253)

- Friezen gebruiken de Afsluitdijk vaker als woon-werkverkeer dan Noord-Hollanders.

- Start veldwerk: 28 oktober 2014
- Einde veldwerk: 31 oktober 2014
- Gemiddelde invulduur vragenlijst: 4 minuten
- Responsbevorderende maatregelen: Respondenten krijgen voor deelname Viewpoints. De Viewpoints kunnen ingewisseld worden voor cadeaus uit de online cadeaushop die toegankelijk is vanaf het respondentenportal.

	#	%
Totaal aantal verstuurd uitnodigingen	2.390	
Vragenlijst niet geopend	1.881	
Vragenlijst voortijdig afgesloten	38	
Geen geschikte respondent (=uitscreener)	-	
Totaal aantal geslaagde interviews	509	
Respons*	509	21%

*) Respons=totaal aantal geslaagde interviews/ totaal aantal verstuurd uitnodigingen